

Sygn. akt II Ca 32/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 marca 2017r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Barbara Nowicka

Sędziowie SO Jerzy Dydo

SO Agnieszka Terpiłowska

Protokolant Bogusława Mierzwa

po rozpoznaniu w dniu 16 marca 2017r. w Świdnicy na rozprawie

sprawy z powództwa B. C.

przeciwko W. R.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Kłodzku z dnia 16 listopada 2016 r. sygn. akt I C 1429/16

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki 135 zł kosztów postępowania apelacyjnego.

(...)

UZASADNIENIE

Powódka B. C. wniosła o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy w Kłodzku w dniu 4.10.2004r. w sprawie o sygn. akt VI Nc 1916/04, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności przez Sąd Rejonowy w Kłodzku w dniu 5.11.2004r. w części:

- obejmującej należność główną w kwocie 2.206,00 zł począwszy od dnia 1.07.2005r;

- zasądzającej odsetki przekraczające czterokrotność wysokości stopy kredytu lombardowego (...) w stosunku rocznym za każdy dzień zwłoki,

oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania w tym zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, iż zawarła w dniu 10.01.2004r. ze S. S. umowę pożyczki. Zgodnie z jej treścią pożyczyła 3.000 zł. Strony wyznaczyły termin spłaty na dzień 31.07.2004r., a w przypadku niespłacenia pożyczki w terminie, naliczane miały być odsetki w wysokości 10 % niespłaconej sumy za każdy rozpoczęty miesiąc kalendarzowy. W dniu 4.10.2004r. Sąd Rejonowy w Kłodzku wydał nakaz zapłaty, zasądzając od powódki kwotę 3.000,00 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości 10 % za każdy rozpoczęty miesiąc kalendarzowy, poczynając od dnia 1.08.2004r. postanowieniem z dnia 5.11.200r. nakaz zapłaty została zaopatrzonej w klauzulę wykonalności. Powódka po uprawomocnieniu się przedmiotowego nakazu zaczęła spłacać swoje zobowiązanie S. S.. Wpłaty dokonywała gotówkowo do rąk S. S.. Każda wpłata odnotowywana była na indywidualnej karcie dłużnika, zakładanej przez S. S.. Jeszcze w październiku 2004r. powódka wpłaciła kwotę 606 zł. Powódka ustaliła również ze S. S. że wpłacona kwota zostanie zarachowana na należność główną. S. S. zgodził się aby powódka wpłacała miesięcznie po 200 zł. Powódka dokonała wpłat na kwotę 2.206,00 zł. W

lipcu 2005r. zaprzestała wpłat i na wniosek wierzyciela zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne. S. S. zmarł i spadek po nim nabyła w całości jego żona K. S.. Na podstawie umowy cesji z dnia 7.04.2011r. następcą prawnym wierzyciela stał się W. R.. Powódce pomimo spłacania pożyczki i spłaty ok. 20.000 zł pozostaje do spłaty ok. 20.000 zł. Powódka podniosła, iż egzekwowane roszczenie nie należy się pozwanemu w rozmiarze wskazanym w zwalczanym tytule wykonawczym z uwagi na okoliczność spłaty należności głównej w łącznej kwocie 2.206,00 zł już po wydaniu tytułu wykonawczego. Na dzień 1.07.2005r. do spłaty pozostała kwota 794,00 zł. Postanowienia umowy pożyczki w przedmiocie odsetek za zwłokę w wysokości 10 % miesięcznie stanowi naruszenie zasady swobody umów, ponadto stopa procentowa przekracza skalę odsetek wygórowanych.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany podniósł, iż powódka nie udowodniła, iż „karta dłużnika” pochodzi od S. S.. Dokument ten nie zawiera podpisów a przedłożony odpis pozostaje nieczytelny. Pozwany nie zgodził się również z twierdzeniami powódki, iż dokonane wpłaty powinny być zaliczone na należność główną a nie odsetkową. Wszystkie wpłaty zostały zaliczone na należność odsetkową zgodnie z brzmieniem art. 451 § 1 k.c. Z samej treści wniosku egzekucyjnego nieżyjącego S. S. wynika, iż zażądał on wszczęcia postępowania w zakresie roszczenia głównego w żaden sposób nie uregulowanego przed datą złożenia wniosku. Roszczenie

odsetkowe miało być naliczane od 1 lipca 2005r. Przy przyjęciu, iż powódka do tej chwili wpłaciła 1.600 zł to wpłaty zostały zaliczone na poczet roszczenia odsetkowego wynoszącego 300 zł miesięcznie. Pozwany wskazał, iż kwestia odsetek objęta jest powagą rzeczy osądzonej. Powoływanie się przez Powódkę na art. 353¹ k.c. miałyby uzasadnienie, gdyby powódka powołała się na jego brzmienie w postępowaniu przez Sądem Rejonowym w Kłodzku w sprawie VI Ns 1916/04. W ocenie pozwanego, w toku rozpoznania powództwa z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Sąd może uwzględnić wyłącznie te zdarzenia, które nastąpiły po wydaniu orzeczenia. Za niedopuszczalne uznaje pozwany domaganie się przez powódkę pozbawienia wykonalności w/w tytułu wykonawczego z powołaniem się na wygórowana wysokość odsetek umownych, ustalonych w umowie pożyczki i stwierdzonych w/w tytułem wykonawczym.

Wyrokiem z dnia 16 listopada 2016r. Sąd Rejonowy w Kłodzku

I. pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 4 października 2004 roku wydanego przez Sąd Rejonowy w Kłodzku w sprawie VI Nc 1916/04 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniami z dnia 5 listopada 2004 roku i 30 czerwca 2011 roku w części obejmującej należność główną w kwocie 790 (siedemset dziewięćdziesiąt) złotych oraz w części zasądzającej odsetki umowne przekraczające 2,25% za każdy rozpoczęty miesiąc od dnia 1 lipca 2005 roku;

II. oddalił dalej idące powództwo;

III. zasądził od pozwanego W. R. na rzecz powódki B. C. kwotę 277,42 zł (dwieście siedemdziesiąt siedem złotych 42/100) tytułem kosztów procesu.

Sąd pierwszej instancji ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 10 stycznia 2004 r. powódka zawarła ze S. S. umowę pożyczki na kwotę 3 000 zł. Termin zapłaty kwoty ustalono na dzień 31 lipca 2004r., zaś w przypadku niespłacenia pożyczki w terminie, pożyczkodawcy przysługiwało prawo naliczenia odsetek w wysokości 10% niespłaconej sumy za każdy rozpoczęty miesiąc kalendarzowy. Powódka nie spłaciła w terminie pożyczki, wobec czego wierzyciel wystąpił z pozwem o zapłatę kwoty 3.000 zł do Sądu Rejonowego w Kłodzku, który w dniu 4 października 2004r. wydał przeciwko powódce nakaz zapłaty w sprawie VI Nc 1916/04 nakazując, aby zapłaciła na rzecz S. S. kwotę 3 000 zł z umownymi odsetkami w wysokości 10 % za każdy rozpoczęty miesiąc kalendarzowy od 1 sierpnia 2004 r. Po wydaniu przez Sąd Rejonowy w Kłodzku nakazu zapłaty w sprawie VI Nc 1916/04 powódka do dnia 30 czerwca 2005 r. wpłaciła pierwotnemu wierzycielowi kwotę 1.600 zł. Każda wpłata dokonywana przez powódkę była zapisywana, opatrywana datą i parafowana przez pożyczkodawcę. Na podstawie tytułu wykonawczego Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Kłodzku B. S. wszczął przeciwko powódce postępowanie egzekucyjne pod sygn. Km 114/08. S. S. zmarł 6 maja 2009r., zaś spadek po nim nabyła żona K.

S., która zbyła 7 kwietnia 2011r. na rzecz pozwanego wierzytelność przysługującą przeciwko B. C., a wynikającą z przedmiotowego tytułu wykonawczego. Postępowanie egzekucyjne przeciwko powódce kontynuowane jest przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kłodzku A. G. w sprawie o sygn. Km 208/16.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji uznał, iż powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części, bowiem w części, zdaniem Sądu, zobowiązanie powódki wygasło. Po powstaniu tytułu egzekucyjnego, powódka dokonała wpłat łącznie na kwotę 1.600 zł, co wynika z dowodu w postaci zestawienia wpłat i zeznań świadka A. S., które to dowody tworzą spójną i logiczną całość, i na podstawie których Sąd dokonał ustaleń stanu faktycznego. Nie sposób uznać, że powódka dokonała jeszcze wpłaty 606 zł po uprawomocnieniu się nakazu zapłaty. W ocenie Sądu pierwszej instancji, gdyby istotnie tak było, pierwotny wierzyciel S. S. odnotowałby ten fakt w taki sam sposób, jak wpłaty w kwotach 150 zł, 50 zł i po 200 zł, zaznaczając datę wpłaty i podpisując parafą. W tym zakresie Sąd również oparł się na zeznaniach świadka A. S. i częściowo powódki, odmawiając wiarygodności zeznaniom K. S., która zaprzeczyła, by podpisy w postaci paraf zostały złożone przez jej męża, ale jednocześnie wskazała, że nie zajmowała się wcześniej sprawami prowadzonymi przez męża, dopiero po jego śmierci. Zeznania świadka A. S. oparte są na jego wiedzy wynikającej z okoliczności, których był naocznym świadkiem. Zeznania świadka J. K. i powódki w tym zakresie nie mogą

stanowić dowodu na okoliczność dokonywanych wpłat w kontekście istnienia dowodu w postaci zestawienia wpłat (karty dłużnika). Rzeczą powódki było zadbanie, by każda wpłata była pokwitowana przez pierwotnego wierzyciela. Odnotowana na zestawieniu na czerwono kwota 606 zł została poczyniona bez daty i podpisu. Pozwany nie miał obowiązku dowodzić, że dopisek ten nie został uczyniony przez S. S., ponieważ po pierwsze na pozwanym w tym zakresie nie spoczywał ciężar dowodu, po drugie, nie można dowodzić okoliczności negatywnych (co jest konsekwencją zasady rozkładu ciężaru dowodu). Zeznania pozwanego w istocie niczego do sprawy nie wniosły, ponieważ nie uczestniczył on w czynnościach podejmowanych przez pierwotnego wierzyciela. Nie znał okoliczności dotyczących wpłat, lecz w odniesieniu do karty dłużnika (zestawienia wpłat) pozostaje to bez znaczenia. Ponadto, z zestawienia wpłat nie wynika, na poczet jakich należności wpłaty powódki były dokonywane. Z tych względów Sąd miał na względzie przepis art.451 § 1 k.c. stanowiący, iż dłużnik mający względem tego samego wierzyciela kilka długów tego samego rodzaju może przy spełnieniu świadczenia wskazać, który dług chce zaspokoić. Jednakże to, co przypada na poczet danego długu, wierzyciel może przede wszystkim zaliczyć na związane z tym długiem zaległe należności uboczne oraz na zalegające świadczenia główne. Powódka miała w stosunku do pierwotnego wierzyciela dług składający się z należności głównej oraz z należności ubocznej w postaci odsetek umownych. Biorąc pod uwagę powyższe, w pierwszej kolejności wpłaty w kwocie 1.600

zł dokonane przez powódkę winny być zaliczone na poczet odsetek. Przewidziane w art. 451 § 1 zd. 2 k.c. uregulowanie stosuje się również wtedy, gdy spełniający świadczenie ma wobec wierzyciela jeden tylko dług złożony z należności głównej i odsetek lub podzielony na raty. (tak SN w wyroku z dnia 19 listopada 1998 r. III CKN 17/98).

Sąd pierwszej instancji wskazał, iż oczywistym pozostaje, że w sprawie istnieje prawomocne orzeczenie stanowiące nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym i Sąd jest nim związany zgodnie z przepisem art.365 § 1 k.p.c. Jednakże treść przepisu art.840 § 1 pkt 1 k.p.c. umożliwia ingerencję w taki tytuł, przy spełnieniu określonych przesłanek. W ocenie Sądu, pozbawienie w części przedmiotowego tytułu wykonawczego nie wynika z faktów i okoliczności znanych stronom w dacie wydawania nakazu zapłaty i Sąd nie dokonuje odmiennych ustaleń faktycznych istniejących w dacie wydawania nakazu zapłaty w dniu 4 października 2004 r., lecz w kontekście zdarzeń, które zaszły po zamknięciu rozprawy. Nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym wydany 4 października 2004 r. określił odsetki umowne w wysokości 10 % za każdy rozpoczęty miesiąc, a więc 120 % rocznie. W dacie wydawania nakazu zapłaty nie obowiązywały przepisy w przedmiocie odsetek maksymalnych, które zostały wprowadzone nowelizacją ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 157, poz.1316), jednak jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 grudnia 2007 r. IV CSK 320/07 nawet, jeśli kontrola prawidłowości

postanowień umownych o wysokości odsetek oparta została na słusznym założeniu, że - chociaż w czasie zawierania umowy nie obowiązywały przepisy ograniczające maksymalną stopę odsetkową, a przepis przejściowy (art. 5) ustawy z 7 lipca 2005 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 157, poz. 1316) nakazywał stosować nowe przepisy do czynności prawnych dokonanych po wejściu w życie ustawy, to treść nowego art. 359 § 2¹ k.c. może stanowić przesłankę dokonywanej w toku procesu oceny, czy konkretne odsetki umowne mieściły się w dozwolonej stronom swobodzie kształtowania treści stosunku prawnego, czy też nie.

Sąd pierwszej instancji wskazał, iż nie sposób czynić powódce zarzutu z tego, że mogła kwestionować wysokość odsetek umownych wnosząc sprzeciw od nakazu zapłaty. Oczywistym jest, że uprawnieniem powódki było zaskarżenie nakazu, jednak powódka nie mogła podnosić zarzutów opartych na znowelizowanym przepisie art.359 k.c. skoro wszedł on w życie 20 lutego 2006 r. Ponadto, doszło do nowej czynności prawnej w postaci umowy cesji wierzytelności, która miała miejsce w dniu 7 kwietnia 2011r., a zatem mając na względzie przepis art. 5 ustawy nowelizującej z dnia 7 lipca 2005 r., była to czynność prawna dokonywana już w czasie obowiązywania znowelizowanego przepisu art.359 § 2¹⁻³ k.c., który stanowił: maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego (...)(odsetki

maksymalne). Jeżeli wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej przekracza wysokość odsetek maksymalnych, należą się odsetki maksymalne. Postanowienie umowne nie mogą wyłączać ani ograniczać przepisów o odsetkach maksymalnych, także w razie dokonania wyboru prawa obcego. W takim przypadku stosuje się przepisy ustawy. W związku z powyższym uznać należało że, że skoro umowa cesji miała miejsce w czasie, gdy obowiązywał znowelizowany przepis art. 359 § 2^{1 - 2} k.c., pozwanemu należą się odsetki w wysokości odsetek maksymalnych, o których mowa w powoływanym przepisie.

Z tego względu odsetki umowne należne pozwanemu są w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego (...), które na dzień zawarcia umowy pożyczki wynosiły 27 % rocznie, a 2,25 % miesięcznie, ponieważ wysokość stopy lombardowej (...) wynosiły 6,75 %, od dnia 1 sierpnia 2004 r. Dokonując, więc wyliczenia odsetek należnych od tego dnia od kwoty 3.000 zł, to odsetki wyliczone za rok wynoszą 810 zł. Na poczet tych odsetek zaliczyć należało wpłaty powódki i z kwoty 1 600 zł na poczet odsetek winna być zarachowana kwota 810 zł, zaś pozostała z 1 600 zł kwota 790 zł na poczet należności głównej. I właśnie w tych częściach Sąd pozbawił tytuł wykonawczy wykonalności nie odnosząc się do kwot wyegzekwowanych w toku egzekucji.

Z akt egzekucyjnych Km 208/16 wynika, że od stycznia 2014 r. wyegzekwowano od powódki 11.038,93 zł (vide: zaświadczenie o dokonanych wpłatach z dnia 24 sierpnia 2016r.), natomiast z karty rozliczeniowej od 27 lutego 2008r.

do 6 listopada 2012r. 9 587,49 zł, a w okresie od 29 grudnia 2005r. do 29 listopada 2007r. 4.301,64 zł. Jak wynika z powyższego, od powódki wyegzekwowano łącznie już 24.928,06 zł, a odsetki pozostałe do egzekucji na dzień 24 sierpnia 2016 r. wynoszą 19.422,43 zł oraz należność główna 3 000 zł, na co wskazuje zaświadczenie z dnia 24 sierpnia 2016 r. Zakładając tylko ogólnie, od 1 września 2005r. do 1 września 2016r. od kwoty 3 000 zł przy odsetkach 120 % rocznie zadłużenie z tytułu odsetek wynosiłoby 39.600 zł. Sąd, również mając na względzie, że pozwany nabył wierzycelność w czasie obowiązywania przepisów o odsetkach umownych, jak też zasady słuszności z nich wynikające, a także brzmienie przepisu art.840 § 1 pkt 1 k.p.c. pozbawił tytuł wykonawczy wykonalności jak w pkt I sentencji, oddalając powództwo w zakresie, jakim powódka żądała pozbawienia w całości tytułu wykonawczego, co do należności głównej. Powódka spłaciła 24 928,06 zł, zatem mając na uwadze również sytuację w jakiej się znalazł zawierając umowę pożyczki w 2004r., nie mogła się spodziewać, że do takiej wielkości urośnie jej zadłużenie, co świadczy niezależnie od powyższego o nadmiernym świadczeniu dla wierzyciela, a jednocześnie wyzysku powódki.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art.100 k.p.c. Powódka wygrała proces w 26 % liczonych od należności głównej, co do której uwzględniono powództwo 790 zł w stosunku do kwoty 3.000 zł. Z poniesionych przez nią kosztów w kwocie 1.067 zł, na które składają się 900 zł koszty zastępstwa procesowego, 150 zł opłata od pozwu i 17 zł opłata skarbową od

pełnomocnictwa, na rzecz powódki należało zasądzić koszty procesu w wysokości 277,42 zł.

Apelację od powyższego wyroku złożył pozwany zaskarżając wyrok w całości i wnosząc o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez oddalenie powództwa przeciwegzekucyjnego w całości;
2. ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie akt sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania;
3. zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania według norm prawem przypisanych za obie instancje.

Zaskarżonemu wyrokowi pozwany zarzucił:

I. naruszenie przepisów postępowania, to jest:

- art. 840 § 1 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegającą na tym,, iż Sąd pierwszej instancji pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 4 października 2004r. wydany przez Sąd Rejonowy w Kłodzku w sprawie VI Nc 1916/04 zaopatrzonej w klauzule wykonalności postanowieniami z dnia 5 listopada 2004r. i 30 czerwca 2011r. w części obejmującej należność główną w kwocie 790 zł oraz w części zasądzającej odsetki umowne przekraczające 2,25% za każdy rozpoczęty miesiąc od dnia 1 lipca 2005r, podczas gdy brak było przesłanek pozwalających na zastosowanie tego przepisu,

powódka mogła podnieść zarzuty oparte na kwestionowaniu ważności postanowień umownych w zakresie wysokości odsetek umownych w postępowaniu przed Sądem w sprawie VI Nc 1916/04, tj. w postępowaniu, w którym został wydany tytuł wykonawczy obejmujący sporne odsetki gdyby wdała się w spór, czego jednak nie uczyniła, i tym samym doszło do ponownego rozpoznania postępowania o zapłatę przez Sad pierwszej instancji co w świetle wskazanego przepisu jest niedopuszczalne

- art. 366 k.p.c. poprzez jego rażące naruszenie i dokonanie przez Sąd pierwszej instancji merytorycznej zmiany orzeczenia wydanego w sprawie VI Nc 1916/04 pomimo tego, iż z chwila uprawomocnienia się wskazanego wyroku doszło do prekluzji materiału faktycznego sprawy,

II. naruszenie przepisów prawa materialnego to jest:

- art. 359 k.c. stanowiącego o odsetkach maksymalnych poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na pozbawieniu tytułu wykonawczego wykonalności w części zasądzającej odsetki umowne przekraczające 2,25 % za każdy rozpoczęty miesiąc od dnia 1 lipca 2005r. podczas gdy wejście w życie nowych przepisów prawnych, w świetle których inaczej zostały unormowane sporne zagadnienia rozstrzygnięte prawomocnym tytułem wykonawczym, nie jest w rozumieniu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. zdarzeniem uzasadniającym pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności, chyba że nowy przepis wyraźnie stwierdza

wygaśnięcie wcześniej ustalonych zobowiązań (wyrok SN z dnia 11 października 1972r., II CR 385/72)

Sąd Okręgowy zwążył:

Apelacja pozostawała niezasadna.

Sąd pierwszej instancji dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w sprawie i Sąd Okręgowy te ustalenia przyjmuje w całości za własne.

W sprawie poza sporem pozostawało, iż powódka w toku egzekucji zapłaciła kwoty wielokrotnie przekraczające należność główną. Wpłacane kwoty zaliczane były przez wierzyciela na należności uboczne – odsetki umowne i ze względu na ich wysokość wpłaty nie pokrywały nawet powstających wierzytelności z tego tytułu. Zgodnie z treścią art. 451 k.c. dłużnika może wskazać, mając kilka długów u tego samego wierzyciela, który dług spłaca. Jednakże, to co przypada na poczet danego długu wierzyciel może przede wszystkim zaliczyć na związane z tym długiem zaległe należności uboczne. Co do zasady zatem Sąd pierwszej instancji zasadnie przyjął, iż wpłaty w 2004r. dokonywane przez powódkę powinny zostać zaliczone w pierwszej kolejności na należność uboczną, w pozostałym zakresie na należność główną. Sąd Okręgowy jedynie zauważa, iż wysokość odsetek i w związku z tym spłata należności głównej nie została naliczona prawidłowo. Nie została uwzględniona wysokość odsetek maksymalnych, jakie obowiązywały po 1 lipca 2005r., i orzeczenie nie uwzględnia również zmian jakie następowały w tym zakresie do czasu orzekania w sprawie. Z uwagi jednak na zakres zaskarżenia wyroku apelacją pozwanego nie

jest możliwe ingerowanie przez Sąd Okręgowy w niezaskarżoną część wyroku. Przy założeniu spłaty również części należności głównej Sąd pierwszej instancji uwzględnił powództwo we właściwym zakresie – co do zobowiązania powódki, które wygasło.

Należało przyjąć, iż egzekwowanie przez pozwanego odsetek w wysokości 120 % rocznie stanowi nadużycie prawa w rozumieniu art. 5 k.c. Sąd Okręgowy aprobuje poglądy orzecznictwa i doktryny iż art. 5 k.c. nie może stanowić samodzielnej podstawy powództwa przeciwegzekucyjnego opartego na treści art. 840 k.p.c. Należy przyjąć jednak, iż niektóre zachowania wierzyciela można uznać za podstawę do kwestionowania tytułu wykonawczego z powołaniem się na zasady współzycia społecznego (por. Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2003 r. III CZP 78/03, Lex). Słusznie w okolicznościach sprawy Sąd pierwszej instancji akcentował przelew wierzytelności do jakiego doszło pomiędzy spadkobiercą dotychczasowego wierzyciela i pozwanym w zmienionym stanie prawnym. Od momentu zawarcia umowy przez powódkę znacząco zmieniły się uwarunkowania ekonomiczne prowadzonej działalności gospodarczej. Zmianie uległy regulacje odnoszące się do odsetek maksymalnych. Po zawarciu umowy przez powódkę wprowadzono przepisy ograniczające wysokość odsetek maksymalnych jakie mogą być ustalane umownie pomiędzy stronami - dniu 20 lutego 2005r. dodany został przez ustawę z dnia 7 lipca 2005r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 157,

poz. 1316) art. 359 § 2² k.c. Przepis ten zgodnie z treścią art. 5 cyt. ustawy miał zastosowanie do czynności dokonywanych po wejściu w życie ustawy to jednak w okolicznościach sprawy naliczanie i egzekwowanie przez kolejnego wierzyciela odsetek w wysokości 120 % tj. w wysokości wielokrotnie przekraczającej dopuszczalny poziom (w dniu przelewu tj. 7.04.2011r. wynoszący 22 % w skali roku) pozostaje w sprzeczności z zasadą uczciwości wobec powódki. Sąd Okręgowy podziela pogląd wyrażony przez Sąd Apelacyjny w Krakowie z dnia 3 czerwca 2014r. (sygn. akt I ACa 446/14, Legalis), iż niemożność uregulowania zadłużenia w terminie przez dłużnika nie może przynosić wierzycielowi zysku nieproporcjonalnie wysokiego w stosunku do tego, który osiągałby, wykorzystując zaangażowane środki pieniężne w takie same zobowiązania. Egzekwowanie odsetek ponad wartości ustalone dla wartości odsetek maksymalnych w sytuacji powódki – tj. faktycznej spłaty wielokrotności zaciągniętej pożyczki stanowi nadużycie prawa i nie powinno korzystać z ochrony prawnej.

Pozwana w postępowaniu rozpoznawczym nie mogła podnosić zarzutu nadmiernego wygórowania odsetek kapitałowych w oparciu o dopuszczalną wysokość odsetek maksymalnych, ponieważ nie było ustawowego uregulowania w tym zakresie w chwili zawierania umowy. Należy zaznaczyć, iż regulacja wprowadzająca wysokość odsetek maksymalnych miała zapobiegać zjawisku lichwy a ustalone umową odsetki miały taki charakter.

Należy jedynie odnotować, iż w za dopuszczalne, co do zasady uznano również w wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 5.04.2013r. (sygn. akt I ACa 381/12, Legalis) powództwo przeciwegzekucyjne o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, jeżeli wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej przekracza wysokość odsetek maksymalnych.

Zarzuty zatem apelacji naruszenia art. 840 § 1 k.p.c. pozostają nieuzasadnione. W konsekwencji również zarzut niewłaściwego zastosowania art. 359 k.c. nie stanowił podstawy zamiany zaskarżonego orzeczenia.

Mając powyższe na uwadze apelacja podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 k.p.c. obciążając obowiązkiem ich poniesienia stronę przegrywającą to postępowanie – pozwanego. Zasadzona została od pozwanego na rzecz powódki kwota 135 zł (na podstawie § 2 pkt 2 w zw. z § 10 ust 1 pkt 1 § Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800) w brzmieniu obowiązującym.

(...)